

Aan : Het Dagelijks Bestuur
Van : Afdeling beleid
Onderwerp : Addendum schulddienstverlening en Evaluatie Vroeg Eropaf
Datum : 2 december 2020
Ter : besluitvorming en doorgeleiding

Vanwege wijzigingen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet is het nodig een aantal aanpassingen door te voeren binnen het schuldendomein. In het DB van 26 november 2020 is ervoor gekozen om de verplichte wetstechnische wijzigingen te verwerken in een addendum en de huidige beleidsplannen te verlengen tot 1 januari 2022. Hiernaast is het verplicht geworden om per 1 januari 2021 een verordening vast te stellen voor wat betreft de beslistermijn bij een aanvraag schulddienstverlening.

Voorstel

U wordt gevraagd akkoord te gaan met onderstaande voorstellen:

- **om in te stemmen met deze notitie;**
- **om de Verordening beslistermijn schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2021 via de gebruikelijke procedure (college en gemeenteraden) vast te laten stellen;**
- **om de beleidsplannen: Beleidsnota 2017 - 2021 Schuldhulpverlening Teylingen “Integrale schuldhulpverlening” “Een ketenaanpak van preventie tot nazorg” van de gemeente Teylingen en het Beleidsplan schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2016 - 2020 “Op weg naar financiële zelfredzaamheid” van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Noordwijkerhout (oud) via de gebruikelijke procedure te verlengen tot 1 januari 2022;**
- **om het addendum behorend bij Beleidsnota 2017 - 2021 Schuldhulpverlening Teylingen “Integrale schuldhulpverlening” “Een ketenaanpak van preventie tot nazorg” van de gemeente Teylingen via de gebruikelijke procedure (college en gemeenteraad) vast te laten stellen;**
- **om het addendum behorend bij het Beleidsplan schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2016 - 2020 “Op weg naar financiële zelfredzaamheid” van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Noordwijkerhout (oud) via de gebruikelijke procedure (college en gemeenteraden) vast te laten stellen;**
- **om in 2021 de voornoemde beleidsplannen schulddienstverlening, addenda en de uitvoeringsregels schulddienstverlening breed te evalueren;**
- **om naar aanleiding van de evaluatie en de nieuwe ontwikkelingen een integraal vernieuwd beleidsplan en uitvoeringsregels schuldhulpverlening aan u voor te leggen om in te laten gaan per 1 januari 2022.**

Inleiding

In 2018 is vanuit de Rijksoverheid de ‘Brede Schuldenaanpak’ geïntroduceerd. Het uitgangspunt is het aanpakken en voorkomen van armoede en schuldenproblematiek. Dit vereist nauwe samenwerking tussen ministeries, rijksuitvoerders en gemeenten. In de Brede Schuldenaanpak is het de bedoeling dat alle betrokken partijen vanuit een gedeeld beeld en dezelfde uitgangspunten het schuldenbeleid invullen en uitvoeren.

Inhoud notitie / leeswijzer

1. Verordening beslistermijn schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2021	6. Financiën
2. Verlengen huidige beleidsplannen schulddienstverlening	7. Evaluatie
3. Addendum bij de beleidsplannen schulddienstverlening	8. Privacy
4. Huidige ontwikkelingen	9. Voorstel en advies
5. Cliëntenraad	

1. Verordening beslistermijn schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2021

Een wijziging in de Wgs legt een verordeningplicht op voor wat betreft de beslistermijn. In feite zijn alle gemeenten al gebonden aan de beslistermijn van 8 weken zoals genoemd in de Algemene wet bestuursrecht (Awb)¹. Om per 1 januari 2021 de Verordening beslistermijn ISD Bollenstreek 2021 (Verordening) vast te stellen, is niet reëel. Binnen de ISD Bollenstreek wordt al conform de Awb termijn gewerkt. Het vaststellen van deze verordening is dus eigenlijk een codificatie van het bestaand beleid. Dus ook als de verordening na 1 januari 2021 wordt vastgesteld, zal dit in de praktijk voor de inwoners en de ISD Bollenstreek geen verschil maken ten opzichte van de huidige situatie. Wel wordt de beslistermijn voor hen duidelijker en eenvoudiger terug te vinden. In [bijlage 1](#) vindt u de Verordening.

Inwoners met een hulpvraag moeten binnen een termijn van maximaal 8 weken na het eerste gesprek een besluit ontvangen of zij wel of niet in aanmerking komen voor een schuldenregeling. De wijziging in de Wgs² benadrukt deze termijn en bepaalt ook dat de termijn bij verordening moet worden vastgesteld. Bestuursrechtelijk gezien is de gemeenteraad hiertoe bevoegd. Niet alleen burgers dienen zich aan wettelijke termijnen te houden. Ook van een dienende overheid mag verwacht worden dat zij op een verzoek van een burger binnen een redelijke, door de raad in een gemeentelijke verordening vastgestelde, termijn reageert³. De termijn van 8 weken is gelijk de maximale redelijke beslistermijn en de termijn zoals vastgelegd in de Algemene Wet Bestuursrecht. Een kortere beslistermijn vaststellen is wel toegestaan.

1.1 Motivatie beslistermijn ISD Bollenstreek

Om de kwaliteit en zorgvuldigheid van het besluit te waarborgen wordt voorgesteld om de beslistermijn te bepalen op 8 weken. Het is wettelijk verplicht dat het gesprek met de aanvrager plaatsvindt binnen 4 weken na de hulpvraag. In crisissituaties zal het eerste gesprek al binnen 3 dagen plaatsvinden. Binnen 8 weken na het eerste gesprek moet een beschikking worden afgegeven, tenzij de inwoner tijdens het gesprek zelf afgezien heeft van verdere schulddienstverlening.

Een termijn van 8 weken is nodig voor de zorgvuldige besluitvorming. De consulent moet namelijk diverse onderdelen nagaan waarvan het belangrijk is dat dit op een zorgvuldige wijze gebeurt. In het kort zal de consulent in het kader van ontzorgen⁴ zelf diverse gegevens voor de aanvrager moeten opvragen. Hiernaast kan het alsnog mogelijk zijn dat aanvullende informatie bij de aanvrager moet worden opgevraagd. De aanvrager moet hier ook een redelijke termijn voor krijgen om deze gegevens aan te leveren. De aanwezige informatie moet beoordeeld worden door de consulent. Als er geen uitsluitingsgrond van toepassing is, zal een plan van aanpak worden opgesteld. De inwoner zal dan een zorgvuldig tot stand gekomen besluit toegestuurd krijgen.

Een kortere beslistermijn kan ervoor zorgen dat dit ten koste gaat van de zorgvuldigheid en kwaliteit. Echter, in de praktijk zal ernaar gestreefd worden om zo snel mogelijk een zorgvuldig genomen besluit aan de inwoner te sturen. Een besluit kan namelijk altijd eerder dan de 8 weken verzonden worden.

¹ artikel 4:13, tweede lid Awb

² artikel 4a, derde lid Wgs

³ Als gevolg van een door de Tweede Kamer aangenomen amendement van Peters en van Dijk en het advies van de Nationale ombudsman, is artikel 4a lid 2 Wgs toegevoegd om meer duidelijkheid te scheppen in de termijnen.

⁴ Artikelen 8a t/m 8d Wgs en artikelen 12 t/m 16 Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs) om de inwoner te ontzorgen en uitval te voorkomen bieden deze artikelen de mogelijkheid om gegevens uit te wisselen ten behoeve van vroegsignalering en de toegang tot het plan van aanpak.

1.2 Evaluatie verordening

Conform het advies van de VNG is een artikel in de Verordening opgenomen om binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze verordening aan de raad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze verordening in de praktijk. Dit is geen verplichting, maar gezien de meerwaarde van een evaluatie op dit gebied, is het voorstel om dit wel op te nemen in de Verordening.

2. Verlengen huidige beleidsplannen

Er wordt voorgesteld om de huidige beleidsplannen schulddienstverlening te verlengen tot 1 januari 2022. In het Raadsvoorstel kan benoemd worden dat in de addenda de wetwijzigingen per 1 januari 2021 zijn verwerkt. In het jaar 2021 zullen de beleidsplannen schulddienstverlening breed geëvalueerd worden. Een termijn van een jaar biedt de gelegenheid om eerst de verplichte wetstechnische wijzigingen te verwerken én in de praktijk te implementeren. Dit biedt een goede basis om op een later moment de lokale wensen toe te voegen en op een efficiënte en haalbare wijze uit te kunnen voeren. Hiernaast zijn diverse (landelijke) ontwikkelingen gaande die kunnen worden meegenomen in volgend beleidsplan, of tussentijds als project kunnen worden gestart. Het streven is om in 2021 één integraal Beleidsplan schuldhulpverlening aan u voor te leggen.

3. Addendum bij de beleidsplannen schulddienstverlening

In het DB van 26 november 2020 is gevraagd om de wetwijzigingen te verwerken in een addendum in plaats van te verwerken in de huidige beleidsplannen.

Vanwege de zeer geringe tijd tussen de bekendmaking van de aangepaste Wgs (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) en de Wvbv (Wet vereenvoudiging beslagvrije voet) en de ingangsdatum is in het DB van 26 november 2020 ervoor gekozen om de verplichte wetstechnische wijzigingen te verwerken in een addendum. Omdat Teylingen een apart beleidsplan heeft ten opzichte van Lisse, Hillegom en Noordwijk, worden twee addenda voorgesteld. Het addendum voor de gemeenten Lisse, Hillegom en Noordwijk vindt u onder [bijlage 2](#). Het addendum voor de gemeente Teylingen vindt u onder [bijlage 3](#).

3.1 Toelichting addendum

In de addenda worden deze wetwijzigingen verder uitgewerkt:

- Vroegsignalering
- Sociale incasso
- Doelgroepuitbreiding
- Ontzorgen
- Plan van aanpak
- Meldplicht Centraal Krediet Informatiesysteem
- Beslagvrije voet

Vroegsignalering

Vroegsignalering wordt een wettelijke taak per 1 januari 2021 in de Wgs. Vanwege het project Vroeg Eropaf (HLT Samen, uitgevoerd door de ISD Bollenstreek) en het project in het kader van vroegsignalering in Noordwijk (uitgevoerd door ambtelijk Noordwijk) heeft de implementatie van deze wetwijziging een goede basis. Als vroegsignalering is verankerd in de wet wordt de spanning met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) weggenomen. Er ontstaat nu een wettelijke grondslag voor het verzamelen en verwerken van de persoonsgegevens voor dit doel. En gemeenten kunnen uit eigen beweging hulp aanbieden.

Met de conventantpartners/schuldeisers⁵ moeten afspraken worden gemaakt wanneer zij signalen leveren. De ISD Bollenstreek wil aansluiten bij het Landelijk convenant, ondertekent door alle brancheorganisaties van vaste crediteuren, de NVVK en de VNG. In dit convenant worden centraal afspraken gemaakt over de vroegsignalering. Hierdoor hoeven er geen aparte afspraken meer te worden gemaakt over de levering van vroegsignalen. Lokaal kan worden volstaan met het sluiten van een (standaard) overeenkomst waar ook de lokale vaste lasten partijen op kunnen aansluiten.

Sociale incasso

Voordat een vroegsignaal verzonden wordt aan een gemeente, moet de schuldeiser voldaan hebben aan de criteria rondom de sociale incasso.

Doelgroepenuitbreiding

Naar aanleiding van de wetswijzing moet de doelgroep worden uitgebreid met zelfstandig ondernemers (zelfstandigen) en gezinnen met minderjarige kinderen. De zelfstandigen en gezinnen met minderjarige kinderen waren al een specifieke doelgroep binnen voorgaand beleidsplan.

Maar met name voor de zelfstandigen is deze wetswijziging een gewenste ontwikkeling. Het was in voorgaand beleidsplan namelijk niet direct duidelijk dat zij zich ook konden melden als zelfstandigen. In voorgesteld beleidsplan is duidelijk omschreven dat ook een zelfstandige zich kan melden voor hulp bij schulden. Aangezien 'de zelfstandigen' een doelgroep is waarbij een andere expertise nodig is, heeft de ISD al afspraken met partners omtrent de beoordeling en de hulp aan zelfstandigen. Ondanks dat er tot op heden nog niet veel zelfstandigen zich hebben gemeld bij schulddienstverlening, is bij de schulddienstverleners bekend hoe zij deze doelgroep kunnen helpen. NVVK lid Zuidweg & Partners voeren, namens de ISD, zowel het minnelijk als wettelijk saneringstraject uit voor ondernemers met schulden. Momenteel voldoet deze huidige werkwijze. Dit neemt niet weg dat de verwachting is dat deze groep groeiende is (mede van wege de corona-crisis). Om deze reden wordt deze doelgroep nauwellettend in de gaten gehouden en wordt gekeken naar alternatieve mogelijkheden om deze doelgroep zo goed mogelijk te helpen. De alternatieve mogelijkheden bestaan uit het mogelijk intern opleiden van schuldhelpverleners met deze expertise. Maar ook wordt gekeken naar andere aanbieders zoals Over Rood, Oxys en SCOB.

Plan van aanpak

Vanaf 1 januari 2021 moet in het plan van aanpak ook de berekening van de van toepassing zijnde beslagvrije voet worden opgenomen (als bijlage bij het plan van aanpak). Voor het overige wordt aangesloten bij huidige werkwijze.

Meldplicht Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI)

Op het moment dat de inwoner een beschikking heeft ontvangen met toegang tot de schuldhelpverlening, dient deze beschikking vanaf 1 januari 2021 ook te worden geregistreerd in het CKI (onderdeel Bureau Krediet Registratie). Als consequentie heeft dit dat al vroeg in het proces bekend is dat de inwoner schuldhelp ontvangt. Voorheen werd de overeenkomst schuldregeling of het saneringskrediet in het CKI geregistreerd. Een registratie blijft tot vijf jaar na afloop in het CKI staan.

Ontzorgen

Om de inwoner te ontzorgen (stress-sensitief werken) en uitval te voorkomen bieden de wetswijzigingen de mogelijkheid om (intern) gegevens uit te wisselen ten behoeve van de toegang en voor het opstellen van het plan van aanpak tot schulddienstverlening. Met de ICT-voorziening voor gegevensuitwisseling⁶, kan de schulddienstverlener samen met de inwoner gebruik maken van het burgerportaal en rechtstreeks bij de betreffende bron (schriftelijk) de benodigde gegevens opvragen. Binnen de organisatie kan informatie worden opgevraagd over de hulpverlening die de inwoner reeds ontvangt. Zodoende kan integraal worden samengewerkt.

⁵ Op 10 november 2020 is het Landelijk convenant ondertekent en gepubliceerd. De ISD Bollenstreek heeft zich hiervoor aangemeld, maar moet zich hier nog definitief bij aansluiten. Om definitief aan de sluiten moet afgewacht worden op de verdere stappen vanuit de NVVK.

⁶ Op dit moment worden de ICT-scenarios verkend

Beslagvrije voet

Per 1 januari 2021 moet de berekening van de beslagvrije voet ook worden opgenomen in het plan van aanpak. De wetswijziging binnen de Wvbbv heeft dus ook invloed op de uitvoering van schulddienstverlening binnen de ISD Bollenstreek. Bij het vaststellen van de beslagvrije voet wordt gebruik gemaakt van een landelijk voorgeschreven rekentool zodat deze berekening op een uniforme wijze wordt uitgevoerd. De wetswijziging binnen de Wvbbv bepaalt dat er altijd een afloscapaciteit is van 5%. Er is dus altijd een minimale afloscapaciteit, welke belangrijk is voor een te treffen schuldregeling. Hiernaast heeft de berekening van de beslagvrije voet als doel om een bestaansminimum te garanderen voor de inwoner.

Klachten

In het addendum voor de gemeente Teylingen is naast bovengenoemde onderdelen, nog één onderdeel toegevoegd. Dit is het onderdeel 'klachten'. Hierover staat nu niets in het huidig beleidsplan van Teylingen opgenomen. In de gewijzigde Wgs is de aanbeveling van de Nationale Ombudsman overgenomen om verplicht in het beleidsplan de klachtenprocedure te benoemen. De klachtenprocedure staat wel in het beleidsplan voor de gemeenten Lisse, Hillegom en Noordwijk.

4. Huidige ontwikkelingen

Hiernaast wordt voorgesteld om de diverse landelijke en lokale ontwikkelingen⁷ mee te nemen in volgend beleidsplan, of tussentijds als project kunnen worden gestart. Indien tussentijds een project wordt opgestart, zal hier separaat op worden teruggekomen.

Verschillende ontwikkelingen zijn:

Collectief schulden regelen / mogelijkheden saneringskrediet

Ook zal de ISD grote landelijke ontwikkelingen bijhouden wat betreft het collectief schulden regelen, VoorzieningenWijzer en Nederlandse Schuldhulprouwe⁸. Zonodig kan de ISD Bollenstreek zich hierbij aansluiten als deze initiatieven een grote meerwaarde blijken te hebben en budgettair gezien haalbaar zijn. Deze initiatieven worden op dit moment door verschillende grotere gemeenten uitgevoerd, meestal op projectbasis.

Aanvullend sociaal pakket

Een onderdeel uit het Aanvullend sociaal pakket⁹ is het extra ondersteunen van mensen met problematische schulden. Dit wordt in een drietal vormen aangeboden:

- een bedrag krijgt de gemeente zelf;
- een bedrag gaat via de centrum gemeente (Leiden);
- een bedrag op aanvraag (eisen waar aan wordt in een ministeriele regeling vastgelegd).

Over dit onderwerp is inmiddels overleg geweest met ambtelijk HLT Samen en ambtelijk Noorwijk. Gezamenlijk wordt deze ontwikkeling in de gaten gehouden. De ISD heeft al aangegeven aanspraak te willen gaan maken op deze vrij te komen gelden. Het is echter in eerste instantie aan de gemeente om deze gelden te reserveren.

Integrale toegang

Hiernaast is in ontwikkeling om een laagdrempelige toegang tot de schuldhelpverlening te creëren via een samenwerking tussen sociale teams, het budgetinformatiepunt van de ISD. Vanwege de integrale toegang die binnen de deelnemende gemeenten moet dit nog verder gestalte krijgen.

⁷ Het gaat hier om landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen. Hiernaast heeft de corona-crisis ook een groot effect op deze ontwikkelingen.

⁸ Een initiatiefnemer is: Schuldenlab.nl

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket> verdere uitwerking wordt verwacht voor het einde van 2020.

Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags)

De Ags geeft gemeenten een zogenaamd opt-in mogelijkheid. De gemeenten kunnen schriftelijk aan de rechtbank kenbaar maken dat zij advies wenst uit te brengen wanneer een inwoner bewindvoering aanvraagt. Het adviesrecht kan gemeenten beter in staat stellen hun regierol bij schuldhulpverlening te vervullen. Er wordt hier ook meer grip gehouden op de instroom van schuldenbewind. De ISD Bollenstreek gaat deze mogelijkheid verder onderzoeken en uitwerken.

5. Cliëntenraad

De cliëntenraad hoeft niet te worden gehoord, want zij zijn op zich niet bevoegd op het terrein van de schulddienstverlening (zij worden m.a.w. niet als ervaringsdeskundigen in deze gezien). Deze notitie wordt hen wel ter kennis gebracht.

6. Financiën

N.v.t.

7. Evaluatie

Verordening: evaluatie vindt plaats binnen vijf jaar na vaststelling van de verordening.
 Beleidsplan: evaluatie vindt plaats in 2021. Deze evaluatie zal breed worden uitgevoerd binnen schulddienstverlening; de beleidsplannen, addenda en de uitvoeringsregels.

De evaluatie zal plaatsvinden in samenwerking met ambtelijk HLT Samen en ambtelijk Noordwijk. Deze samenwerking zal ook de basis zijn voor het ontwikkelen van het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening.

8. Communicatie

Interne communicatie Medium	Ja	Nee	Toelichting
Medewerkers kwaliteit (o.a. werkinstructie aanpassen)	X		
Medewerkers KCC		X	
Medewerkers PC	X		Indien van toepassing voor betreffende medewerker(s)

Externe communicatie Medium	Ja	Nee	Toelichting
Persbericht	X		
Tekst website	X		
Folder (indien van toepassing)	X		
Publicatie gemeentepagina	X		
Externe relaties (bv adviesraden)	X		
Brief klanten		X	

9. Privacy

De nieuwe Verordening beslistermijn schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2021 leidt niet tot wijzigingen rondom de thema's van de AVG.

Voor wat betreft thema's binnen de addenda zal de AVG effect hebben op deze onderdelen:

- uitvoeren DPIA (Data Protection Impact Assessment - op grond van de AVG moet de verantwoordelijke zorgen voor de bescherming van de persoonlijke gegevens die ze verwerkt);
- uitwerken samenwerking en gegevensuitwisseling in het kader van de Jeugdwet (wellicht samengevoegd met de ontwikkeling van de integrale toegang).

10. Voorstel en advies

U wordt gevraagd akkoord te gaan met onderstaande voorstellen:

- **om in te stemmen met deze notitie;**
- **om de Verordening beslistermijn schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2021 via de gebruikelijke procedure (college en gemeenteraden) vast te laten stellen;**
- **om de beleidsplannen: Beleidsnota 2017 - 2021 Schuldhulpverlening Teylingen "Integrale schuldhulpverlening" "Een ketenaanpak van preventie tot nazorg" van de gemeente Teylingen en het Beleidsplan schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2016 - 2020 "Op weg naar financiële zelfredzaamheid" van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Noordwijkerhout (oud) via de gebruikelijke procedure te verlengen tot 1 januari 2022;**
- **om het addendum behorend bij Beleidsnota 2017 - 2021 Schuldhulpverlening Teylingen "Integrale schuldhulpverlening" "Een ketenaanpak van preventie tot nazorg" van de gemeente Teylingen via de gebruikelijke procedure (college en gemeenteraad) vast te laten stellen;**
- **om het addendum behorend bij het Beleidsplan schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2016 - 2020 "Op weg naar financiële zelfredzaamheid" van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Noordwijkerhout (oud) via de gebruikelijke procedure (college en gemeenteraden) vast te laten stellen.**
- **om in 2021 voornoemde beleidsplannen schulddienstverlening, addenda en de uitvoeringsregels schulddienstverlening breed te evalueren;**
- **om naar aanleiding van de evaluatie en de nieuwe ontwikkelingen een integraal vernieuwd beleidsplan en uitvoeringsregels schuldhulpverlening aan u voor te leggen om in te laten gaan per 1 januari 2022.**

Bijlagen

Bijlage 1 – Verordening beslistermijn schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2021

Bijlage 2 – Addendum voor de gemeenten Lisse, Hillegom en Noordwijk

Bijlage 3 – Addendum voor de gemeente Teylingen